Cleve Cartmill

Krajní lhůta

Povídka, kterou si nyní přečtete, rozhodné nepatří mezi vrcholná díla SF, ani v sile myšlenky, ani literárním zpracováním. A přesto je to jedna z nejslavnějších povídek v dějinách science fiction. Když ji Cleve Cartmill psal a redaktor J. W. Campbell otiskl v březnovém Čísle časopisu Astoun-ding Science Fiction roku 1944, netušili, že okamžitě po uveřejnění tato nenápadná povídka způsobí hotový poprask v FBI. Autor v ní totiž popsal poměrně podrobně složení atomové bomby v době, kdy příprava skutečné atomové bomby vrcholila a byla záležitostí přísného utajení (tzu. Projekt Manhattan). Po otištění povídky přišel za autorem (který v té době bydlel na Manhattan Beach!) mladý muž z vojenské kontrašpionáže. Vyslýchal Cartmilla pět nebo šest hodin. Cartmill mu ukázal svou korespondenci s J. W.Cam-pbellem, který si u něj objednal povídku o atomové bombě -žádné další podrobnosti v dopisu nebyly. Člověk z kontrarozvědky listiny zabavil, aby si z nich pořídil kopie. „Nepochybovali o mé upřímnosti," napsal Cartmill později, „ale zdálo se, že jsem porušil pravidla opatrnosti a bezpečnosti, kterých musí dbát každý Američan, atd. Nikdy jsem, se přesně nedozvěděl, jaká bezpečnostní pravidla jsem mohl porušit, když všechna fakta se nacházela ve vědeckých publikacích. Ve skutečnosti se obávali toho, že jsem já nebo Campbell měli přístup k tajným archívům projektu Manhattan." Stejně dlouho vyslýchali i redaktora Campbella. Chtěli po něm, aby jim slíbil, že už nebude publikovat nic, co by se týkalo jaderného štěpení. Campbell jim prý tehdy odpověděl, aby „šli k čertu i se svými atomy". V duchu však byl potěšen úspěšnou předpovědí i zájmem, který vysoká vládní místa věnují jeho časopisu. Bomba, kterou chtěl zneškodnit, byla v nepřátelském hlavním městě a mohla každým okamžikem explodovat. A právě tomu on musel zabránit!

Těžký flak pálil kolem letky bom-bardérů, které se mihly noční oblohou planety Cathor. Ybor Sebrof se usmíval, když vedl svůj kluzák ve strmém úhlu od toho ohňostroje. Bombardéry splnily svůj úkol: vysadily ho blízko Nilrequ při stimulovaném náletu.

Odpoutal se od nich dřív, než oblohu protáhly světlomety svými úzkými bílými rameny. Reflektory ani nezavadily o kluzák označený jejich vlastními výsostnými znaky. Skutečně to byl jejich vlastní kluzák - ukořistili ho, když předsunuté oddíly Seilly překvapily posádku v Namo. Opustí ho hned po přistání a nechá zpravodajskou službu Sixy, aby se pokusila vypátrat, jak se tam dostal.

Samozřejmě za předpokladu, že se mu podaří nepozorovaně přistát.

Důstojníci zpravodajské služby Sixy budou mít ještě další práci. Budou muset vysvětlit podivný nálet, při němž nebyly vypuštěny žádné bomby. Ani jedno z letadel Seilly nebylo zasaženo, a tak lidé ze Sixy nemohli vědět, že bombardéry byly prázdné: žádné bomby, žádné posádky, pouze vysoká rychlost letu.

Už viděl zítřejší noviny, slyšel zítřejší zprávy."Útočníči zahnáni. Piloti Zbabělé Demokracie se krčí před palbou protiletadlových děl Nilrequ." Ale velká zvířata budou mít strach. Letadla ze Seilly by mohla shodit bomby, kdyby nějaké měla. Beztrestné přeletěla nad velkým průmyslovým centrem. Mohla snést vajíčka. Hlavou-ni si s tím budou lámat hlavy. Proč? budou se hlubokomyslné ptát jeden druhého. Jaký to mělo smysl?

Ybor se usmál. On byl ten důvod. Ještě si budou přát, aby v letadlech byly místo něj bomby. Možnost selhání si vůbec nepřipouštěl. Všechno, co měl udělat, bylo vniknout do nepřátelské pevnosti, najít doktora Sitruca, zabít ho a zlikvidovat nejničivější zbraň historie. Nic víc.

Když se nedaleko před ním objevila budova farmy, zatajil dech a zamířil k temnému kraji lesa. Šedozelený stroj nebude na takovém pozadí viditelný, jedině velmi ostrý zrak by mohl zachytit jeho stín pod prchavým svitem Měsíce.

Plachtil tiše ve slabém větru, který si vyprávěl s korunami stromů. Jen vítr a stromy zaznamenaly jeho průlet. A ty umí zachovávat tajemství.

Kluzák zasyčel mezi obtěžkanýini klasy ve chvíli, kdy přistával na poli s obilím. Vlnilo se nad úrovní

bezmoto-rového letounu a Ybor usoudil, že kluzák nenajdou dřív, než začnou žáci stroje sklízet úrodu.

Další problém bylo sledování ze vzduchu. Ybor nemohl potřebovat, aby kluzák objevili už teď. Zvlášť kdyby ho tu někde na cestě do nepřátelského hlavního města zadrželi. I hlupák by ho v takovém případě spojil s tím opuštěným letounem.

Z pouzdra zabudovaného v kluzáku vyndal dlouhý nůž a nařezal kolem sebe trochu obilí. Nahodile - ne podle nějakého vzoru - jím posypal všechny části stroje. Nyní už nebude vypadat jako kluzák dokonce ani z ptačí perspektivy.

Porostem, dosahujícím až po ramena, pronikl na kraj lesa.

Pohyboval se zde v skrytu. Bylo téměř jisté, že tu jsou střelci, a on se musel vyhnout odhalení. Plížil se měkkým kobercem vegetace jako kočka nocí: po čtyřech pod nízkými větvemi, ale i vzpřímený, když to bylo možné.

Ostrý pocit nebezpečí zaplnil jeho

chřípí. Přikrčil se, znehybněl a pečlivé zkoumal pach, který vytvořil v jeho hlavě následující obraz: lidé, olej a štiplavý kouř spáleného benzínu. Oddíl střelců byl přímo před ním.

Ybor se ukryl mezi stromy. Postupoval od jednoho ke druhému, stejně neslyšně jako noční pták s měkkými křídly, a pomalu se blížil ke zdroji zápachu. Čas od času se zastavil a naslouchal krokům strážného. Uslyšel je za chvíli, měkké klapání mísící se v ne-pravidelném rytmu s chrápáním, které k němu přinášel slabý vítr.

Ybor věděl, že by bylo výhodnější tohle místo obejít, zmizet strážnému, aniž by zanechal stopy po svém průchodu lesem. Ale zvyk je železná košile. Musel zabít. Byl jejich nepřítelem.

Ještě víc se přiblížil ke zvuku kroků. To už se dostal až nad trasu obchůzky strážného a zrakem i sluchem zkoumal temnotu. Strážný prošel pod ním a Ybor ho nechal projít. Jeho sluch napjatě pronikal chrápáním z blízkých stanů, dokud nezaregistroval dalšího strážného. Na hlídce byli dva.

Vytáhl z opasku nůž a čekal. Když se strážný přištrachal až pod něj, Ybor mu nehlučně skočil na záda a na zemi ho probodl.

Při tom se ozval šramot. Nepříliš velký, ale dostatečný k upoutání pozornosti druhého strážného.

„Namrehu!“ zavolal. „Co se stalo?“ •

Ybor zamručel, sebral mrtvému muži zbraň a přilbu a převzal jeho rajón. Pokračoval v chůzi v rytmu jeho kroků, dokud nepotkal druhého strážného. Ybor utišil jeho otázky prudkým trhnutím svého nože a pak obrátil svou pozornost ke stanům.

Za chvíli bylo všechno hotovo. Prsty prvního strážného stiskl kolem rukojeti nože a zamířil pryč. Ať si s tím psychologové trochu polámou hlavu.

Když se dostal na druhý konec lesa, rozbřesk už vrhal na oblohu kolem Nilrequ světlé odstíny a zvýrazňoval temnou siluetu neuspořádané směsice budov. Tam ležel jeho operační prostor. Možná tam ležel také jeho osud i osud celého jeho národa.

Ta druhá představa nebyla řečnickou hyperbolou. Byla to holá, tvrdá skutečnost. Neměl nic společného s patriotismem, ani s politicko-ekono-mickou filosofií. Týkala se pouhého vědeckého faktu: kdyby byla

použita zbraň, která se nachází kdesi v nepřátelském hlavním městě, celý národ by mohl do posledního muže zahynout.

Nyní začala obtížnější část Yborova úkolu. Vykročil ven z lesa. Nepatrný zvuk odněkud zezadu ho na zlomek sekundy zmrazil. Ybor vzápětí určil jeho původ, pak se neuvěřitelné prudkým pohybem otočil a vymrštil se směrem k jeho zdroji.

Už od prvního dotyku si uvědomoval, že zápasí se ženou. Do určité míry byl překvapen, ale ne dost na to, aby omezil svou tvrdost. Úder shora - a ležela v bezvědomí u jeho nohou. Stál nad ní s přimhouřenýma očima. Ve stínu listnatých stromů nebyl schopen rozeznat její podobu.

Potom na východě propukl úsvit a Ybor zjistil, že je mladá. Rozhodně ne nezralá, ale mladá. A když sluneční paprsky pronikly do stínu, všiml si, jak je půvabná.

Ybor vytáhl svůj útočný nůž. I když byla v bezvědomí, zdálo se, že jenom spí se skleslýma rukama a rozevřenými rty, připomínajícími dozrálé ovoce. Mohl bys zabít spícího muže, ale matka Příroda vštípila do tvých instinktů hlubokou averzi k zabíjení bezbranných žen.

Začala tiše sténat. Pak otevřela své velké hnědé oči.

„Tys mě uhodil," zašeptala vyčítavě.

Ybor neodpověděl.

„Tys mé uhodil," řekla znovu.

„A cos čekala?" zeptal se hrubé. „Cukroví a květiny? Co tu děláš?"

„Sleduju tě," odpověděla. „Můžu vstát?"

„Jo. Proč jsi mě sledovala?"

„Viděla jsem tě postávat na našem poli. Zajímalo mě proč. Vyšla jsem ven a viděla jsem tě zakrývat letoun a vklouznout do lesa. Sledovala jsem tě." Ybor jí nevěřil. „Tys mě sledovala celou cestu lesem?"

„Mohla jsem se tě dotknout," řekla. „Kdykoliv."

„Lžeš!"

„To tě nemusí mrzet," řekla. Vláčným pohybem vstala a zadívala se mu do očí. Její úsměv odhalil drobné bílé zuby.

„V téhle věci jsem docela dobrá," řekla. „Ačkoliv málokdo je lepší než já, uznávám, že se vyznáš."

„Díky," řekl úsečně. „Tak dobrá, poslechneme si tu tvoji povídku. Nejspíš bude poslední, jakou kdy budeš vyprávět. Co vlastně chceš?"

„Mluvíš ynamrenským jazykem, jako bys byl zdejší," řekla dívka.

Yborovi se blýsklo v očích. „Vždyť já jsem zdejší."

Usmála se nedůvěřivě. „A zabíjíš vlastní vojáky? To se mi nezdá. Viděla jsem tě, jak jsi vyřídil tamten oddíl střelců. Bylo to příliš chladnokrevné. Náš člověk by to provedl s nenávistí. Pro tebe to byl taktický manévr."

„Podřezáváš si pod sebou vlastní větev," varoval ji Ybor. „Nemůžu tě nechat jít. Víš toho už příliš moc."

„Nemyslím," řekla ještě jednou. Po krátké odmlce dodala: „Budeš potřebovat pomoc, ať je tvůj úkol jakýkoliv. A já ti ji můžu poskytnout."

„Ty poskytneš jedině můj krk lví tlamě," odpověděl pohrdavě. „Já ne-potřebuju žádnou pomoc. Zvlášť ne od někoho, kdo se nechá tak snadno chytit. A já tě dostal, holčičko."

Začervenala se. „Chystal ses k akci. Viděla jsem to v tvém podivném obličeji, když ses díval směrem k Nilrequ. Zadržela jsem dech. To byl zvuk, který jsi slyšel. Kdybych tě považovala za nepřítele, neslyšel bys nic. Možná jenom zvuk mého nože, až by ti pronikl do srdce.

„Co je na mém obličeji podivného?" zeptal se. „Snad se obejde bez povšimnutí."

„Žena by si ho všimla," řekla. „Není vyrovnaný."

Setřásl ze sebe osobní pocity. Nikdo nesmí vědět o jeho přítomnosti. Vztáhl ruce k jejímu hrdlu. „Musím to udělat," řekl. „Je válka."

Nekladla mu žádný odpor. Klidně se na něj dívala a pak řekla: „Už jsi slyšel o Ylas?"

Jeho prsty nesevřely jemnou pokožku. „Kdo by neslyšel."

„Já jsem Ylas," řekla.

„To je trik."

„Žádný trik. Dokážu ti to." Oči se mu zúžily. „Ne, nemám žádné papíry, samozřejmě. Poslouchej. Znáš Mulba, Sworba a Nomose? Dostala jsem je odtud pryč."

Ybor zaváhal. Ona klidně mohla být Ylas, ale to by byla příliš fantastická náhoda - tak brzy narazit na legendár-

ní šéfku ynamrenského odboje. Bylo to takřka neuvěřitelné. Nicméně tu byla možnost, že mluví pravdu, a on tuhle šanci nemohl přehlédnout.

„Jména," řekl. „Mohla jsi je slyšet kdekoliv."

„Nomos má na zápěstí jizvu ve tvaru srpku nového měsíce," řekla. „Sworb je vysoký, téměř tkk vysoký jako ty, má trochu pokleslá ramena. Mluví tak rychle, že je mu těžko rozumět. Mulb je narkoman... A potrpí si na povýšené chování."

Ybor uvažoval. Popisy to byly výstižné a přesné.

Snažila se využít svou výhodu. „Copak bych nečinně přihlížela tomu, jak zabíjíš ty vojáky, kdybych byla loy-ální členkou Aliance Sixa? Proč bych je nevarovala, když jsi zabil prvního strážného a vzal si jeho přilbu a zbraň?"

To má logiku, pomyslel si Ybor.

„Nebylo mi snad jasné," pokračovala, „že jsi agent Seilly, už od okamžiku, kdy jsi přistál na mém poli s obilím? Mohla jsem zatelefonovat úřadům."

Ybor spustil ruce. „Rád bych navštívil Dr. Sitruca," řekl.

Se zachmuřeným výrazem tváře se zadívala směrem k Nilrequ, na věže pozlacené světlem ranního slunce. Ybor lhostejně pozoroval, že její obličej vytváří spolu se sluncem barvitý obraz. Tajemná květina, rozevírající se za svítání. Nezáleželo na tom. Neměl na ni čas. Měl málo času na cokoliv.

„Něco by se s tím dalo udělat," řekla.

Odvrátil se. „Pak to udělám já sám. Časuje málo."

„Počkej!" Zabarvení jejího hlasu ho přimělo, aby se otočil. Trpce se usmál na pistoli v její ruce.

Ybor se v duchu proklínal. I když ji zneškodnil, vnímal ji stále jako ženu, a ne jako ozbrojeného nepřítele. Ne-prohledával ji z čisté sentimentality. To od něj byl vrchol stupidity, ze kterého se teď řítí k zaslouženému konci. Její zbraň byla spolehlivá a její záměr jí temně vyzařoval z očí.

„No jestli já nejsem naivka...," řekla. „Na chvíli bych ti snad bývala i uvěřila, že jsi opravdu agent Seilly. Jste vážně vychytralí, ty a ta tvá rada! Mohla jsem to vědět hned, když ty bombardéry proletěly kolem. Letěly příliš bezpečně."

Ybor nic neříkal. Snažil se s tím vším nějak vyrovnat.

„Perfektní nápad," pokračovala kyselým nepřátelským hlasem. „Přitáhli tě za sebou na laně a ty jsi přistál na mém poli. Taková shoda náhod. Byla jsem na té farmě jen tři dny. A ty si ze všech možných míst vybereš právě tohle. Ne, to nebyla náhoda. Tobě a dalším hlavounům z rady Sixy bylo jasné, že mě letadla přilákají k oknu, věděli jste, že si všimnu stínu tvého

kluzáku, že mě bude zajímat. Dokonce jsi zabil šest svých vlastních mužů, abys rozptýlil mé podezření... Ach, málem bys mě byl napálil."

„Mluvíš nesmysly," řekl Ybor. „Dej pryč tu pistoli."

„Když jsi měl možnost mě zabít a neudělal jsi to," řekla, „mé poslední pochybnosti padly. Ne, chlapče, ty už se nevrátíš podat hlášení o mém úkrytu, poslat svoje zabijáky, aby si počkali na schůzku našeho výboru a všechny nás zatkli. Tak to ne. Zemřeš teď a tady."

. Yborovi se hlavou honily myšlenky o tom, kolik energie ho zbytečně bude stát, než ji přesvědčí, jak ničivé důsledky by měla jeho smrt pro-její lid. Tak tedy řečnické umění. Bude potřebovat jednoduchý apel, rázný a překvapivý. Ale jaký? Jeho čas se krátil; mohl to vidět v jejích temných očích.

„Tvá poslední adresa," řekl, když si vzpomněl na Sworbovo vyprávění o útěku, „byla Curk Way 40. Prodávala jsi pečivo a Sworbovi se po koláčích udělalo špatně. Bylo mu v tvém obchodě špatně, až dokud se odtud nedostal pryč jedenáct minut po půlnoci."

Zásah do černého. Rozhodnutí zabít ho jí zmizelo z očí hned, jak si vzpomněla. Na chvíli se zamyslela.

Pak se v očích zablesklo. „Neslyšela jsem, že by se dostal do Acirebu v pořádku. Mohli jste ho poslat na druhé straně hranic Enarty a tohle z něj vymlátit. No, ale," uvažovala, „možná, že mluvíš pravdu..."

„Já jsem," řekl Ybor klidně, „agent Seilly a mám tu velmi důležité poslání. Jestli mi přímo nemůžeš pomáhat, musíš mě nechat jít. Okamžitě."

„A třeba taky můžeš lhát. To nesmím riskovat. Půjdeš přede mnou lesem. Stačí jeden příliš nápadný pohyb nebo dokonce pohyb, kterému nebudu rozumět, a zabiju tě."

„Kam mě povedeš?“

„K sobě domů. Kam jinam“ Pak si popovídáme.“

„Teď poslouchej ty mě,“ řekl naléhavě, „není čas na ...“

„Jdeme!“

Šel.

Yborův plán překvapit ji někde na farmě ztroskotal, kdy si prohlédl hromotluka, který je vpustil dovnitř. Byl to těžkopádný tupec s nejmohutnější postavou, jakou kdy Ybor viděl, tyčící se do nadprůměrné výšky. Jeho paže byly tak silné jako Yborova stehna, jeho žluté oči byly malé a zlověstné. I když připomínal opici, pohyboval se obr jako horská kočka, nehlučně a s neočekávanou svižností.

„Hlídej ho,“ přikázala mu dívka a Ybor věděl, že ho žluté oči nepřestanou sledovat.

Klesl do křesla, starého sedátka s primitivním zadním výřezem, a pozoroval dívku, která pobíhala kolem obrovitého sporáku. Ta kuchyně mohla pojmout dvě desítky zemědělských dělníků *a na* kamnech s několika hořáky se dalo uvařit teplé jídlo pro všechny.

„Bude lepší se najíst,“ řekla. „Jestli nelžeš, budeš potřebovat sílu. A jestli lžeš - aspoň vydržíš mučení dost dlouho no to, abys nám řekl pravdu. „

„Děláš chybu,“ začal Ybor ostře, ale po hrozivém gestu svého hlídače se zarazil.

Za chvíli měl na stole jídlo. Bylo dobré a on ho jedl s chutí. „Odsouzenec,“ řekl a usmál se.

Jejich vztah ztrácel nepřátelskou podobu. On byl muž, nepříliš vzdálený svému mládí, s jasnýma tmavýma očima, na první pohled z něj vyzařovala energie; ona byla žena v nejkrásnějších letech svého života. Domácí práce při úpravě jídla a při jeho rozdělování mezi nimi snížila napětí. A když se pustil do jídla, věnovala mu prchavý příležitostný úsměv.

„Jsi dobrá.kuchařka,“ řekl, když do jedli. „

Její chovám už bylo vřelejší. Stále se na něj dívala.“ A teď,“ řekla rázně, „mi dej důkaz.“

Ybor zlostně pokrčil rameny. „Ty myslíš, že s sebou nosím papíry, identifikující mě jako agenta Seilly? Nějaké to: Všem příslušným činitelům! Nositel tohoto potvrzení je představitelem shromáždění Seilly. Každá pomoc, kterou mu můžete poskytnout, bude vítána. Mám papíry novináře z Ereas. Redakce a budova novin je už touhle dobou zničena, a tak neexistuje možnost ověřit si to.

Zamyslela se nad tím. „Dám ti Šanci,“ řekla,“ řekla. „Jestli jsi vážně agent Seilly, někdo z našich lidí v Nilrequ tě může identifikovat. Řekni jeho jméno a my ho sem dopravíme.“

„Žádný z nich mě nepozná podle vzhledu. Před akcí mi změnili tvář, aby mě nikdo ani náhodou neprozradil.“

„Ty máš na všechno odpověď, co?“ ušklíbla se. „Dobře, my tě teď odvedeme do sklepa a dostaneme z tebe pravdu. A ty nezemřeš, dokud to neuděláme. Necháme tě naživu tak nebo jinak.“

„Počkej chvíli,“ řekl Ybor. „Je tu jeden člověk, který mě včera pozná. Možná, že ale ještě nedorazil. Solraq.“

„Přišel včera,“ řekla. „Tak *dobře*. Když tě pozná, bude všechno v pořádku. Sleygu,“ řekla obrovitému hlídači, „přiveď Solraqa.“

Sleygovi se z hrdla vydralo hluboké vzdychnutí, na které zareagovala netrpělivým posuňkem. „Dokážu se o sebe postarat sama. Běž!“ Z pouzdra ukrytého pod blůzou vytáhla pistoli a zamířila ji přes stůl na Ybora. „A ty budeš klidně sedět.“

Sleyg odešel. Ybor zaslechl startující auto a potom slábnoucí zvuk motoru.

„Můžu si zakouřit?“ zeptal se Ybor.

„Samozřejmě,“ volnou rukou mu hodila přes stůl balíček cigaret. Jednu si zapálil; udělal to opatrně, aby neztratila jeho ruce z dohledu. Pak jí balíček vrátil a zapálil cigaretu i jí. „Tak ty jsi Ylas,“ pokusil se navázat rozhovor.

Neobtěžovala se s odpovědí.

„Udělala jsi dobrou práci,“ pokračoval. „Přímo jim pod nosem. Musela jsi mít hodně štěstí.“

Shovívavě se usmála. „Nepleť se, kamaráde. I když není pravděpodobné, že bys mohl utéct, neřeknu ti nic, co by ti později přišlo vhod.“

„Žádné později nebude, jestli se odtud nedostanu. Ani pro tebe, ani pro ostatní.

!Teď se chováš melodramaticky. Vždycky, dokud existuje čas, bude nějaké později.“

„Čas existuje, dokud o něm víš,“ řekl. „Žádný čas nebude, když si ho prach a kamení nebude uvědomovat.“

„To, co mi tu maluješ, je úplný obraz zkázy.“

„To bude úplná zkáza. A tyji každou minutou přibližuješ. Zkracuješ čas, během kterého může být odvrácena.“

Zasmála se. „No, nejsem já protivná?“

„I kdybys mě nechala jít okamžitě...,“ začal.

„Což nechci.“

„... katastrofa už by nemusela být odvrácena. Našemu chápání se vymyká nepředstavitelná síla, která by mohla zničit veškerý animální život. Je to podivný obraz,“ uvažoval, „když na něj třeba jen pomýšlíš. Představ si budoucí vesmírné poutníky, kteří najdou tuhle planetu porostlou džunglí - a bez života. Nebude rnít dokonce ani jméno. Jméno jí dají až oni. Všechny stopy civilizace by nemohly být úplně zničeny, a tak se budou vrtat v rozpadlých ruinách a hledat úlomky historie. Pak se vrátí na svou planetu spolu

s tajemstvím Cathoru. Proč z Catho-ru zmizel všechen život? Našli by dost koster na to, aby mohli zjistit naši podobu a velikost, dešifrovali by ty záznamy, které byly objeveny. Ale nikde by nenašli dokonce ani náznak důvodu zničení naší civilizace. Nikdy by nezjistili, že ten důvod se jmenuje Ylas.“

Nepřestávala se usmívat.

„Proto je celá věc tak vážná,“ uzavřel Ybor. „Žádný pták na obloze nebo vepř ve ehlívku. Dokonce možná ani hmyz. Nevím,“ řekl zamyšleně, „jestli podobné exploze nezničily život na ostatních planetách

našeho systému. Lara, například. Tam kdysi život byl. Nedosáhla tam civilizace vrcholu, aby skočila ve válce, která postihla každého člověka na jedné nebo druhé

straně? Nepokusila se v tísni jedna strana použít výbušninu, sice oběma dostupnou, ale nekontrolovatelnou, a nezničila tak svět?“

„Ššš!“ přikázala mu. Napjatě se zaposlouchala.

Vzápětí to uslyšel i on: rytmické zvuky kroků. Rychle se podíval oknem k lesu. „Ynamre,“ řekl.

Přes pole směrem k domu šel seržant s osmi vojáky. Ybor se obrátil na dívku.

„Musíš mě schovat! Rychle!“

Chladně se na něj dívala. „Nemám kam.“

„Musíš. Musíš mít únikovou cestu. Kde je?“

„Možná, že jste mě dostali,“ řekla zachmuřeně, „ale nic se nedozvíte. Podzemní hnutí bude pokračovat/'

„Blázínku! Já jsem s vámi.!“

„To říkáš ty. Nemám žádný důkaz.“

Ybor už neztrácel čas. Vojáci už byli téměř u dveří. Přiskočil ke zdi a posadil se tam do dřepu. Zpola si svlékl kabát, setřásl si černé vlasy přes oči a uvolnil tvář tak, že získala beztvarý *výraz* idiota . *Začal* si hrát se svými prsty a vrnět jako dítě.

Zabušení pažbou pušky přivolalo dívku ke dveřím. Ybor ani nezvedl hlavu. Zkroutil prsty a mumlal.

„Slyšela jsi něco dnes v noci?“ ptal se seržant.

„Něco?“ opakovala. „Nějaká letadla a výstřely.“

„Probudila ses? Dívala ses ven?“

„Měla jsem strach,“ odpověděla mírně.

S opovržením si odplivl. Krátkou chvíli pak bylo ticho, přerušované jen Yborovýin mumláním.

„Kdo je to?“ vyštěkl seržant. Přeběhl místnost a za pramen vlasů prudce Yborovi zvedl hlavu. Ybor mu věnoval potřeštěný uslintaný úsměv.. Ze seržantových očí vyzařovalo pohrdám. „Debil!“ zavrčel. Odtáhl ruku pryč. „Proč to nezabiješ?“ obrátil se na dívku. „Máš z toho jenom jídlo navíc. Podíve-e-ej,“ řekl jako by ji právě viděl poprvé, „ty nejsi ošklivá, vůbec ne. Rád tě přijdu navštívit, kočičko... někdy v noci.“

Dokud nebyli z doslechu, Ybor se ani nepohnul. Pak vstal a podíval se zachmuřeně na Ylas. „Teď už jsem mohl být v Nilrequ. Musíš mě dostat pryč. Objevili ten oddíl střelců a budou ve střehu.“

Zase už měla v ruce pistoli. Pokynula niu směrem ke křeslu. „Neposadíme se?“

„Po tom všem? Pořád mi nevěříš? Jsi blázen.“

„Ale? To si nemyslím. To mohla být jen součást plánu, jak rozptýlit mou nedůvěru. Sednout!“

Sedl si. Přestal mluvit. Přemýšlel o návštěvě vojáků. Ten seržant by ho pravděpodobně nepoznal, kdyby se náhodou setkali. Přesto však na něj nesměl zapomenout. Další tvář, kterou si musel pamatovat, které se musel vyhýbat.

Už aby se ten lidoop vrátil se Solra-qem. Vtom Yborovy uši jako na zavolanou zachytily zvuk blížícího se motoru. Měl radost, že ho slyšel celou sekundu před Ylas. Její reflexy přece jenom nebyly tak rychlé.

Byl to Sleyg, pouze Sleyg. Vstoupil do domu svým měkkým kočičím krokem. „Solraq," oznámil, „je mrtev. Zabit minulou noc."

Ylas se podívala na Ybora s úsměvem. V tom úsměvu byla smrt.

„Jak velmi výhodné," řekla, „pro tebe. Nezdá se vám to podivné, pane důstojníku Zpravodajské služby Sixy, když si ze všech agentů Seilly vyberete muž, který je mrtvý? Myslím, že toho už bylo dost. Do sklepa s ním Sleygu. Teď se dozvíme pravdu. I kdyby...," obrátila se-k Yborovi, „i kdyby tě to mělo zabít."

To křeslo bylo upravené jako svěrací kazajka, upínadla a řemeny znemožňovaly jakýkoliv pohyb. Ybor mohl hýbat snad jen očima.

Ylas ho prohledala. Pak spokojené přikývla. „Běž rozpálit železa," řekla Sleygovi. „Nejdřív," vysvětlovala Yborovi, „ti trochu sežehneme uši. A když tě to neunaví, začneme doopravdy."

„Já ti teď povím pravdu," řekl Ybor.

Ušklíbla se tomu. „Není divu, že nepřítel už klepe na vaše brány. Na jihu vás vyhnali z Aissu a na severu z Ytalu. Teď se vracíte do své vlastní země. protože jste zbabělci."

„Jsem přesvědčený, že jsi Ylas," pokračoval nevzrušeně Ybor. „I když jsem dostal rozkaz, že se nikdo nesmí dozvědět o mém úkolu, myslím, že ti to mohu říct. Dokonee musím. Nemám totiž na vybranou. Tak poslouchej. Poslali mě do Ynamre, abych..."

Přerušila ho prudkým gestem. „Pravdu!"

„Chceš to slyšet nebo ne?"

„Nechci slyšet další pohádku."

„Budeš mě poslouchat, ať se ti to líbí nebo ne. A budeš držet na uzdě tu svou gorilu, dokud neskončíme. Jinak máš na svědomí konec 'lidstva.[n]

Sevřela rty. „Pokračuj.^

„Slyšela jsi o U-235? To je izotop uranu."

„Kdo by neslyšel?"

„Dobře, vysvětlím jenom fakta, ne teorii. U-235 byl izolován v množství dostatečném pro předběžný výzkum jaderné energie a podobně. Oni ho teď získávají z uranové rudy novými metodami izolace jaderných izotopů; mají ho v množstvích měřitelných na libry. Tím 'ont' myslím vědce ze Seilly. Ale oni zatím nedali dohromady celé množství, ani jeho větší část. Protože si nejsou jistí, jestli to - až jednou začnou - bude možné zastavit dřív, než bude všechno zničeno - asi tak během jedné nanosekundy."

Do sklepa přišel Sleyg. V jedné ruce nesl přenosnou kovářskou výheň. Ve druhé svazek železných prutů. Ylas mu dala pokyn, aby je odložil do kouta. „Běž nahoru a hlídej," přikázala mu. „Zavolám tě."

V Yborovi zableskla nepatrná jis-kérka naděje. Konečné si získal souhlas. „Nyní by exploze jedné libry U-235," řekl, „nebyla tak nesnesitelně prudká, i když uvolní tolik energie jako sto miliónů liber TNT. Kdyby byla přivedena k výbuchu někde na ostrově, mohla by ten ostrov celý zpustošit, zničit stromy, vyhladit veškerý život, ale ani těch padesát tisíc tun TNT by nedokázalo vážně poškodit tak nepředstavitelnou tonáž, jakou třeba jen malý ostrov reprezentuje."

„Předpokládám," přerušila ho, „že směřuješ přímo k věci? Nechceš mi tu snad udělat přednášku o trhavinách?"

„Počkej. Problém je v tom, že se obávají, aby taková exploze energie nebyla tak nesrovnatelně prudká a její Čistá minutová koncentrace nespoutané energie tak velká, že by okolní hmota byla přivedena k výbuchu. Kdyby sis mohla představit koncentraci půl miliardy nejsilnějších blesků, jaké jsi kdy viděla, stlačených v celé své ničivosti do prostoru menšího, než je polovina velikosti krabičky cigaret -měla bys určitou představu o podstatě obrovské síly, jakou by taková exploze mohla znamenat. Není to pouze souhrn energie, je to strašná koncentrace intenzity v minutovém rozsahu.

Okolní hmota, normálně neschopná pokračovat v jaderné explozi, by mohla být k této explozi hyperstimulována vlivem sil U-235 a v bezprostředním okolí by také mohla uvolnit svou energii. Exploze by tak nezahrnula jenom jednu libru U-235, ale také pět nebo padesát nebo pět tisíc tun další hmoty. Rozsah exploze je předmětem dohadů." „Přejdi k věci," řekla netrpělivě.

„Počkej. Nech mě vysvětlit to hlavní. Taková exploze by mohla být velmi vážná. Mohla by smést ostrov nebo pořádný kus kontinentu. Mohla by otřást Cathorem od pólu k pólu, být příčinou zemětřesení, dost silných, aby způsobila značné škody na druhé straně planety, a zcela zničila všechno v okruhu přinejmenším tisíc mil od místa výbuchu. Doopravdy všechno.

Proto zatím neprováděli experimenty. Kontrolovanými bombami U-235 by mohli skončit válku přes noc. Jednou nebo dvěma nekontrolovanými bombami by mohli uzavřít tenhle civilizační cyklus. A nevědí, čeho by se dočkali, kdy to udělali. Až dosud ještě nevypracovali všechny způsoby kontroly výbuchu U-235."

„Jestli chceš schválně natahovat čas," řekla Ylas, „nic dobrého tím nezískáš. Když budeme mít návštěvu, zastřelím tě tam, kde sedíš."

„Natahovat?" vykřikl Ybor. „Dělám, co můžu, abych to zkrátil. Ještě jsem neskončil. Nepřerušuje mě, prosím. Chci ti dopovědět zbytek. Jak už jsi řekla, armády Sixi jsou vytlačovány zpátky do svého výchozího bodu: do Ynamre. Chystaly se dobýt svět a jeden čas tomu byly blízko. Ale teď by měly všechno ztratit. My v Seille bychom se přivést k výbuchu experimentální jadernou bombu neodvážili. Tahle válka je pro nás jenom přechodným obdobím, pro Sixu to znamená budoucnost. Proto je Sixa v tísni a doktor Sitruc vyvinul bombu ne s jednou, ale hned s šestnácti librami U-235. Může ji dokončit každým dnem. A já ho musím najít a tu bombu zneškodnit. Když bude použita, jsme ztraceni tak či onak. Jestli bude experiment úspěšný, prohrajeme válku; když nebude, bude zničen celý svět. Ty a pouze ty můžeš rozhodnout mezi zánikem a dalším vývojem lidstva."

Zareagovala prudce: „Lžeš! Říkáš zneškodnit. Ale jak? Odneseš ji snad na nezastavěný pozemek a necháš ji tam explodovat? Nebo někde v pustině? Ve vysokých horách? Neodvážíš se ji ani spustit do moře ze strachu, aby nevybuchla. Jakmile ji získáš, budeš mít na zádech deset miliónů tygrů -budeš se bát je pustit ze řetězu."

„Umím ji zneškodnit. Naši vědci mi vy světlili jak."

„To necháme chvíli stranou," řekla. „Musíš mi řadu věcí objasnit. Za prvé se mi zdá podivné, že jste se o ní dozvěděli vy, a ne my. Jsme mnohem blíž k místu jejího vývoje než vy - tři tisíce mil odtud, na druhé straně oceánu."

„Sworb," řekl Ybor, „je třída, i když nesnáší sladkosti. Přinesl s sebou její nákres. Poslouchej, Ylas, čas

je drahý! Jestli doktor Sitruc dokončí bombu

dřív, než ho najdu, mohou ji kdykoliv naložit a svrhnout nedaleko našeho hlavního stanu. I kdyby nezpůsobila takovou explozi, jakou jsem ti popisoval - ačkoli je téměř jisté, že ano - smetla by naši jižní armádu i s výzbrojí a my bychom byli během jediné noci poraženi.“

„Ještě dva body je třeba vysvětlit,“ pokračovala chladné. „Proč právě mé pole s obilím? Byla tu na výběr spousta dalších.“

„To bylo čistě náhodou.“

„Možná. Ale není ten řetěz náhod podezřele dlouhý, když uvážíš Solraqo-vu smrt?“

„O tom nic nevím. Nevěděl jsem, že je mrtev.“

Zmlkla. Nervózně přecházela po sklepě se zapálenou cigaretou, obočí měla svraštěné. Ybor seděl klidně. To bylo všechno, co mohl dělat; dokonce i prsty měl totiž spoutané.

„Snad bych ti měla věřit,“ řekla konečně, „ale podívej se na mou situaci. Máme tu silnou organizaci. Riskovali jsme svoje životy a mnozí z nás zemřeli, než jsme ji vybudovali. Vím, jak nás úřady nenávidí, jak se nás bojí. Jestli jsi agent Sixy - a já jsem usoudila, že ano - vzhledem k tomu, že znáš jazyk, že jsi schopen všeho, dokonce i provést takhle podrobně vypracovanou akci, abys odhalil členy a způsob práce naší organizace. Nemohu riskovat všechnu tu práci a životy pro něco tak bezvýznamného jako jsou tvá slova.“

„A podívej se na mou situaci,“ odporoval Ybor. „Mohl jsem ti utéct, v lese i tady, když Sleyg odešel. Ale nechtěl jsem riskovat. Tady totiž jde o čas. Existuje určitý, i když neznámý, mezní termín. Doktor Sitruc může dokončit tu bombu kdykoliv a zašroubovat rozbušku. Pak už ji zbývá jen podle potřeby použít. Kdybych se ti pokusil utéct a tys mě zastřelila - a já nepochy-buju, že bys to udělala - trvalo by týdny, než by mě vystřídali. A my můžeme mít na všechno jenom hodiny.“

Přestala být lhostejná a chladná. Vrhla na něj trýznivý pohled, ruce měla sevřené, jako kdyby chtěla pomoci slovům: „Nemůžu si dovolit riskovat.“

„Nemůžeš si to nedovolit,“ řekl Ybor.

Náhle se jim nad hlavami rozezněly kroky. Ylas ztuhla, prudce se podívala na Ybora očima plnýma dohadů a nedůvěry, pak vyšla ven ze sklepa. Ušklíbla se; nezastřelila ho, jak mu slibovala.

Seděl tiše, ale každý nerv měl napjatý, rozechvělý, ale svěží. Co teď? Kdo to přišel? Co by to pro něj mohlo znamenat? Kdo to tam nahoře žvaní? Komu patří ty těžké kroky? Na odpověď nemusel příliš dlouho čekat, protože se

jejich zvuk přiblížil až ke dveřím sklepa, vzápětí dovnitř vešla Ylas a za ní seržant, který už jednou na farmě byl.

„Mám rozkaz prohledat všechna města v okolí,“ říkal seržant, „tak zavři klapačku.“

Oči se mu rozšířily, když narazily na Ybora. „No tohle!“ vykřikl. „Že on to není debil. No to se tedy podívejme -jak rychle se uzdravil!“

Yborovi se až zatajil dech nad tím nápadem.

„Byl jsem nadrogovaný,“ řekl s úmyslem využít tuhle šanci k útěku. „Před chvílí to přestalo působit.“

Ylas se zamračila. Snažila se pochopit smysl jeho slov. Ybor jí zkusil napovědět: „Sluha té dívky, ten hromotluk nahoře ...“

„Utekl,“ řekl seržant. „Ale my ho dostaneme.“

„Ach tak. Přepadl mě v noci tam venku na poli s obilím, přivlekl mě sem a něčím mě omámil.“

„Cos dělal na poli s obilím?“

„Byl jsem na cestě za doktorem Si-trucem. Mám pro něj životně důležité informace.“

Seržant se obrátil na Ylas. „Co tomu říkáš, kočičko?“

Pokrčila rameny. „Cizinec, uprostřed noci, co byste dělal vy?“

„Tak proč jsi něco neřekla, když jsem tu byl před chvílí?“

„Chtěla jsem odměnu za jeho dopadem, kdyby se ukázalo, že je to špión.“

„Vy civilisti,“ řekl seržant znechuceně. „No dobrá, možná, že to je právě ten chlápek, co ho hledáme. Proč jsi pobil tamten oddíl střelců?“ zavrčel na Ybora.

Ybor zamrkal. „Jak to víš? Zabil jsem je, protože to byli nepřátelé.“

Seržant udělal pohyb směrem ke své pistoli. Jeho tvář se rozbouřila hněvem. „Proč ty mizernej špehu...“

„Počkej chvíli!“ řekl Ybor. „Jaký oddíl střelců? Myslíš, doufám, tu předsunutou hlídku Seilly v Aissu?“

„Myslím náš oddíl střelců, ty kryso, tam venku v lesích.“

Ybor znovu zamrkal. „O tom nic nevím. Poslouchej, musíte mě okamžitě dopravit k doktoru Sitrucovi. To je teď hlavní. Byl jsem na území Seilly a dozvěděl jsem se věci, které se doktor Sitruc musí dozvědět. Závisí na nich výsledek války. Okamžitě mě odvezte k němu, nebo si to odskáčete.“

Seržant se zamyslel. „Tady mi něco nesedí,“ řekl. „Proč jste ho svázali?“

„Kvůli výslechu,“ odpověděla Ylas.

Ybor viděl, že se rozhodla hrát jeho hru, ale ona si tím nebyla příliš jistá. Pravdou bylo, že teď už nemohla dělat nic jiného.

Seržant úporně přemýšlel a rozebíral situaci. Zanedlouho potřásl mohutnou hlavou. „Nemůžu si vzpomenout,“ řekl zmateně. „Pořád to mám na jazyku, úplně mi to vypadlo z hlavy... co jsem říkal?“ Pak se začal chovaťod-měřeně a výhružně. „Jak se jmenuješ?“ vychrlil na Ybora.

Ybor nemohl pokrčit rameny. Zvedl obočí. „Podle papírů jsem Yenraq Ekor, novinář. Tím se ale nesmíš nechat splést. Své pravé jménu řeknu až doktoru Sitrucovi. Dobře ho zná. Zbytečně ztrácíš čas, člověče!“ vyrazil ze sebe. „Odvez mě k němu, okamžitě. Ty jsi horší než tahle stupidní ženská!“

Seržant se obrátil na Ylas. „Řekl ti, proč chce vidět doktora Sitruca?“

Opět pokrčila rameny a hloubavě se zadívala na Ybora. „Právě mi to chtěl povědět.“

„Dobrá, tak,“ zeptal se Ybora seržant, „proč ho chceš vidět?“

Ybor se rozhodl riskovat. Ten hlupák by ho tu se svými nesmyslnými otázkami mohl zdržet celý den. A tak začal vyprávět historku o bombě, ještě podrobněji, než ji předtím vyprávěl Ylas. Sledoval seržantovu tvář a viděl, že ani on nic nechápe. Výborně! Voják, stejně jako mnoho dalších lidí, ví o U-235 jen málo. Ybor přešel do imagi-nativní a fantasmagorické fáze svého vyprávění.

„A když je nekontrolovaná," řekl, „mohla by zničit celou planetu, rozmetat ji okamžitě na prach. Mně se však podařilo zjistit metodu kontroly, protože Seilla má bombu téměř hotovou. Budou ji chtít použít, aby zničili Yna-mre. Ale když tu naši dokážeme použít první, zničíme myje! Rozumíš, já jsem tam tajně získal informace o neutronovém štítu. Ten dokáže zabránit neutronům, uvolněným při explozi, v úletu do prostoru a v trhání skal. Víš o tom, že jeden volný neutron může rozbít tuhle planetu na dvě poloviny? Ten štít je ale uzavře v omezeném prostoru a vítězství bude naše. Tak honem! Náš čas se dá měřit sotva na minuty!"

Seržant tomu všemu uvěřil. Neodvážil se pochybovat, neboť obraz zkázy, který před ním Ybor vykreslil, byl tak nesmírně rozsáhlý, že by ho nedokázalo pochopit snad ani šestnáct generací lidí, jako je on.

Seržant se rozhodl. „Hej!" zařval směrem ke dveřím sklepa a dovnitř vstoupili tři vojáci. „Rozvažte ho. Vezmeme ho ke kapitánovi. A tu holku taky. Možná, že jí kapitán bude chtít položit pár otázek."

„Ale já jsem nic neudělala," protestovala Ylas.

„Pak se nemáš čeho bát, krasotinko. Až tě propustí, osobně se o tebe postarám."

Seržant na ni úkosem vrhl nádherně potměšilý pohled.

Docela dobře bys mohl být fatalis-tou, pomyslel si Ybor, když čekal v předpokoji doktora Sitruca. Snadno ho tu mohla potkat smrt, nicméně **za** pokus to stálo. Jestli má být pěšcem ve vysoké hře, v nejvyšší hře, je opravdu nejvyšší, tak budiž.

Zatím byl úspěšný. **A** když pozoroval své dva strážce, dospěl k závěru, že konečný úspěch bude mít **za** následek jeho smrt. Nemohl doufat, že zlikviduje bombu **a** pak se dostane **z** téhle pevnosti živý. ty hlídané východy znamenají konec, **i** kdyby se **z** laboratoře mohl dostat tak daleko, aby pronikl k některému **z** nich.

Uvědomoval si, že nemá reálnou naději dostat se odtud živý. Byla to sebevražedná mise už od začátku. Vědomosti, které měl, však zatím dodávaly hodnověrnost jinak laciné historce. Kapitán, stejně jako seržant se neodvážil nevěřit tomu vyprávění. Líčení destrukce znělo pravděpodobně **i** vzhledem k jeho hlubokému **a** pevnému rozhodnutí katastrofě zabránit.

Kapitánovi samozřejmé nevykládal nic o neutronových Štítech, protože ve srovnání se svým seržantem se kapitán zdál být inteligentnější. **A** tak **s** ním Ybor mluvil věcně o tepelné regulaci **a** udělal to tak přesvědčivě, že byl **přiveden až** sem strážnými, kteří byli po každém otočení kol jejich náklad-ního^auta čím dál vystrašenější.

Historka o bombě už byla zřejmě známá i zde, ve vládních experimentálních laboratořích; pro všechny strážné měla děsivou příchuť, jako kdyby věděli, že ani nezaslechnou výbuch, pokud by se stala nějaká chyba. Tím lépe. Jestli tuhle skutečnost dokáže nějak využít, stejně jako se mu to dařilo dosud, mohl by... mohl....

Setřásl ze sebe dohady. Strážní se rychle postavili do pozoru v okamžiku, kdy nějaký muž otevřel skryté dveře **a** podíval se podezíravé na Ybora.

Byl to muž drobné postavy **s** jasnýma tmavýma očima, podivně tvarová-

ným obličejem a panovačným chováním. Měl na sobě pracovní plášť, z jehož rukávů vyčnívaly na první pohled obratné ruce.

„Tak to k vám se dopracovali," řekl suše Yborovi. „Pojďte dál."

Ybor Šel za ním do laboratoře. Doktor Sitruc mu pokynul směrem do obyčejného nepohodlného křesla a místo ukazovátka použil pistoli, která se mu náhle objevila v ruce. Ybor si sedl a upřeně se na něj díval.

„Co jste myslel tím, že se ke mě dopracovali?"

„Není to dost zřejmé?" zeptal se doktor pobaveně. „Ty letouny z minulé noci neměly žádný náklad, jinak by neletěly tak rychle. Celý den jsem přemýšlel o tom, jaký měly cíl. Teď ho znám. Vysadily vás."

„Slyšel jsem něco o letadlech," řekl Ybor, „ale neviděl jsem je."

Doktor Sitruc pozvedl své pěstěné obočí. „Obávám se, že vám nevěřím. Má interpretace události je taková: ty stroje ze Seilly měly za úkol vysadit u nás agenta, pověřeného likvidací uranové bomby. Delší dobu vím, že je velitelství Seilly známá její existence, a zajímalo mě, jaké kroky podniknou, aby ji zničili."

Ybor viděl, že nemá smysl zůstávat v defenzívě. „Oni vyvinuli svou vlastni bombu," řekl. „Ale umí ji kontrolovat. Vysvětlím vám jak, abyste to mohl použít pro naši bombu. Máme čas."

„Dostal jsem o vás hlášení dnes ráno," řekl doktor Sitruc. „Vaše tvrzení jsou divoká a nesmyslná. Osobně se domnívám, že jste laik s omezenými znalostmi o předmětu, se kterým zacházíte tak nenuceně. Mám v úmyslu to dokázat - dřív, než vás zabiju. Ach ano," usmál se, „zemřete v každém případě. V mé situaci znamená poznání sílu. Když opravdu máte něco, o čem nevím, hodlám zůstat jediným, kdo tu věc bude znát. Rozumíte mi?"

„Vy jste tu něco jako bůh. To je zřejmé i z chování strážných."

„Přesně tak. Ovládám nejvýbušnější sílu v historii světa a každý můj rozmar je zde železným zákonem. Když chci, mohu dávat rozkazy i Nejvyššímu velení. Nemají na vybranou nic jiného, než mě poslouchat. A teď - vaše jméno není podstatné; stejně je bezpochyby falešné - mi řeknete, co víte."

„A proč? Když musím ať tak či onak zemřít, hodlám vás poslat k čertu. Mám informace, které neznáte, a vy nemáte čas získat je od někoho jiného. Dřív, než se někdo z vašich agentů dopracuje tak vysoko, aby zjistil to, co vím já, Sixa bude poražena. Ale já nevidím důvod, proč bych vám ty informace dával. Prodám vám je - za svůj život."

Během rozhovoru si Ybor prohlížel malou, dobře osvětlenou laboratoř, a tak si jí nemohl nevšimnout. Nebyla nijak zvlášť mohutná; její velikost rozhodně nezpůsobila náhlý pocit úzkosti, který mu sevřel srdce. Jeho příčinou byla skutečnost, že bomba už je dokončená. Byla zavěšená v lůžku odolném proti otřesům. Dokonce ani nálet bom-bardérů by ji z něj nedokázal vytrhnout. Může explodovat pouze v tom čase a na tom místě, které určí doktor.

„Klidně zbledněte jako papír," zasmál se spokojeně doktor Sitruc. „Tady je, nejničivější zbraň, jakou kdy svět poznal."

Ybor naprázdno polkl. Ano, byla tam. Nástroj zániku - zániku celého lidstva. S hořkostí si uvědomil, že ani fanatici, kteří prorokují-zázračný konec války božským zásahem, se nedožijí toho, aby za ten zázrak mohli pokládat tuhle bombu. Jaká to bude rána pro jejich učení, nevyhne-li se výbuch „ ani jim!

„Zbledl jsem," odpověděl Sitruco-vi, „protože v ní vidím slepou nekontrolovanou sílu. Vidím v ní konec vývoje, na kterém zahyne všechno živé. A bude trvat tisíce let, než nějaká jiná civilizace dosáhne našeho současného stupně."

„Skutečně je zde zahrnut prvek náhody. Jestli bomba přivede k výbuchu okolní hmotu v nějakém významnějším rozsahu, je velmi pravděpodobné, že veškerý animální život bude zničen během okamžiku.

Avšak na druhé straně, pokud nebude okolní hmota explodovat, tak dobudeme celý svět. Tohle vím jenom já - a teď vy. Nejvyšší velení v té zbrani vidí pouze vítězství. Ale dost řečí. Uzavřeme obchod. Váš život za informace o kontrole exploze. Když mé pře svědčíte, že takové informace máte nechám vás odejít. Nuže?“

„Takhle uvázneme na mrtvém bodě,“ namítl Ybor. „Já vám nic neřek-nu, dokud nebudu volný, a vy mě nepropustíte, dokud vám to neřeknu.“

Doktor Sitruc stáhl své úzké rty. „Pravda,“ řekl. „Tak tedy co s tím? Dám strážným venku lístek s rozkazem, aby vám umožnili volný odchod, jakmile projdete dveřmi laboratoře.“

„A co mi zaručí, že mě nezabijete už tady, až vám to řeknu?“

„Dám vám své čestné slovo.“

„To nestačí.“

„Máte snad jinou možnost?“

Ybor se nad tím zamyslel a uznal, že Sitruc má pravdu. V každém případě bude zřejmě muset buď on, anebo doktor Sitruc prostě věřit tomu druhému. A protože tady byl pánem doktor a Ybor byl jeho zajatcem, nebylo tak

těžké uhodnout, komu nezbyde nic jiného než věřit. Dobře, aspoň tím získá chvíli oddechu. Teď potřeboval čas.

„Napište mi lístek,“ řekl.

Doktor Sitruc přistoupil k psacímu stolu a začal psát. Sledoval Ybora rychlým letmým pohledem, který vylučoval možnost úspěšného útoku. I nejrychlejší skok by mohl být osudný, protože doktor byl od něj dost daleko, aby měl čas pozvednout pistoli a vystřelit. A podle instrukcí Ybor věděl, že doktor Sitruc je výborný střelec. Čekal.

Doktor Sitruc zavolal strážného a předal mu lístek tak, aby si ho Ybor mohl přečíst. Ybor přikývl. Strážný odešel.

„A teď,“ začal Dr. Sitruc, ale byl přerušen zvukem telefonu. Zvedl ho, odpověděl, aniž by přestal sledovat Ybora, přikývl a zavěsil. „Možná vás bude zajímat,“ řekl, „že dívku, která vás zajala, unesli členové Podzemního hnutí?“

„Nijak zvlášť,“ řekl Ybor. „Ačkoliv... ano,“ vykřikl, „zajímá mě to. Dokazuje to, že mluvím pravdu. Víte, jak je Podzemní hnutí rozsáhlé a silné. Je jasné, co se stalo; věděli o mém příchodu, znali mou trasu a zadrželi mě. Chtěli mě mučit ve svém sklepě. Řekl jsem seržantovi pravdu. Oni se teď pokusí zmocnit bomby. Kdyby ji měli, mohou klidně diktovat podmínky.“

Nejspíš to znělo jako nelogická hloupost, ale Ybor vložil do svého hlasu co nejvíc serióznosti. Doktor Sitruc zamyšleně poslouchal.

„Ať to zkusí. A teď k věci.“

Zapletl se do sítě lží, kterou sám utkal. Neznal žádnou metodu regulace bomby. To ale doktor Sitruc nevěděl -zatím. A nevystřelí, dokud to nebude vědět. Ybor musel hrát na Čas a čekat na svou příležitost. Něčeho už dosáhl: když projde térni dveřmi, bude volný. Pak jimi tedy imisí projít - s bombou. Přitom však zbraň doktora Sitruca byla pořád v jeho ruce.

„Vyjdeme-li z reakce,“ začal Ybor.

„Kontrolu!“ odsekl Sitruc ostře.

Yborova tvář ztvrdla. „Neztěžujte mi to. Závisí na tom rnůj život. Musím vás přesvědčit, že vím o čem mluvím, a to dokážu jenom, když popíšu celou metodu od začátku. Jestli mě budete přerušovat, tak běžte k čertu.“

Obličej doktora Sitruca se rozhořel vztekem. Za okamžik se však uklidnil a přikývl. „Pokračujte.“

„Kyslík a dusík při vzájemném kontaktu nehoří - kdyby tomu tak bylo, smetla by atmosféru téhle planety jedna obrovská exploze. Kyslík a dusík ale začne hořet po zahřátí zhruba na tři tisíce stupňů Celsia, a bude v rámci tohoto procesu uvolňovat energii. Neuvolní však dostatek energie, aby takovou teplotu udržel - a proto dojde k rychlému ochlazení a oheň zmizí. Kdyby se ovšem ta teplota udržovala uměle - dobrá, bezpochyby dobře znáte proces získávám oxidu dusíku.“

„Bezpochyby,“ řekl doktor Sitruc kysele.

„Dobře. A teď U-235 dokáže zvýšit teplotu hmoty v místě, kde bude, hmm, „hořet“, a uvolnit energii. Řekněme, že přivedeme k výbuchu malou špetku U-235. Okolní hmota exploduje také, když se zahřeje na nepředstavitelně vysokou teplotu. Ochlazuje se rychle; asi tak během jedné stomilión-tiny sekundy klesne pod bod vznícení. Pak možná proběhne celá milióntina sekundy, než klesne na milión stupňů, • a přibližně minuta uplyne, než je viditelná v normálním smyslu. Nyní to viditelné záření nebude představovat víc než jednu stotisícinu celkové radiace při miliónu stupňů -ale přesto by bylo několikasetkrát jasnější než Slunce. Správně?“ Doktor Sitruc přikývl. Ybor v tom přikývnutí zaregistroval záblesk určitého uznání.

„To je v hrubých rysech teplotní cyklus exploze U-235 a okolní hmoty, doktore. Trochu jsem to zjednodušil, myslím, že není třeba zacházet do detailů. Nyní je tlak toho záření velmi účinný. Absolutní hybnost, fyzikální tlak světelné energie z materiálu při miliónu stupňů se bude rovnat tunám a tunám tlaku. Mohl by smést domy jako gigantický vítr, pokud by nějaké zbyly vzhledem ke skutečnosti, že absorpcí tak s.trašlivé energie se mohly prostě vypařit už předtím. Správně?“

Sitruc opět přikývl. Téměř se usmál.

„Dobrá,“ pokračoval Ybor. Teď už byl ve stádiu, kdy se musel řídit odhadem, a přitom neměl možnost hádat víckrát než jednou. „Potřebujeme regulátor, něco pro snižování teploty okolní hmoty. Tím způsobem omezit účinek exploze na požadované prostory a předejít destrukci měst na opačné straně Cathoru. Metoda aplikace regulátoru závisí na exaktní mechanické struktuře vlastní botnby.“

Ybor nenucené vstal a kráčel napříč laboratoří směrem k lůžku, kde byla zavěšena bomba. Na doktora Sitruca se ani nepodíval; neodvažoval se. Nechá ho dojít až k bombě? Nezasáhne jeho mozek kulka, kterou neuslyší ani neučiti, dřív, než udělá další krok?

Když byl v polovině cesty místností, cítil se, jako by ušel tisíce mil. Každý krok se zdál být neuvěřitelně dlouhým, pomalým pohybem. A přesto byla bomba na míle daleko před ním. Udržoval pevný krok a silou vůle přemáhal touhu rozeběhnout se k cíli, popadnout ho a uprchnout.

Zastavil se před bombou a prohlédl si ji. Zamyšleně přikývl. „Aha,“ řekl, když si vzpomněl na Sworbovy nákresy a další výklady. „Dvě litinové he-

misféry, upevněné na oranžových segmentech ze slitiny kadmia. A rozbuška - vidím, že tu už je - malá krabička ze slitiny kadmia, obsahující nepatrné množství radia v berylliovém držáku a trochu trhaviny, dost silné k rozbití kadmiových stěn. Tak... opravíte mě, kdybych se mýlil, že ano? Takže rozdrcený oxid uranu pronikne do centrální dutiny. Radium vystřelí neutrony do této masy - a potom přijde na řadu U-235. Správně?“

Doktor Sitruc přistoupil a díval se mu přes rameno. „Jak to, že toho o té bombě tolik víte?“ zeptal se s

náznakem nedůvěry.

Ybor se bezstarostně usmál. „To je samozřejmé, ne? Kadmium zadržuje neutrony, zároveň je levné a efektivní. Tak se oddělí radium a U-235 tenkými kadmiovým stěnami, dost křehkými na to, aby je rozbila i slabá exploze, ale nicméně pevnými natolik, aby umožnily rozumnou manipulaci.

Doktor se spokojeně usmíval. „No ano, mluvíte pravdu.“

Doktor Sitruc se uklidnil a Ybor začal jednat. Krátkým švihem od sebe odrazil hlaveň jeho pistole a vzápětí udeřil vědce pěstí do brady. Volnou rukou mu pak vykroutil zbraň.

Nedal doktorovi šanci upadnout po úderu pěstí. Srazil ho pažbou pistole a doktor Sitruc byl okamžitě v bezvědomí. Ybor se díval na ležící postavu s přimhouřenýma očima. Má riskovat výstřel? Ne, protože stráž.ní by ho přes doktorův příkaz nenechali odejít bez vyšetřování. Debrá...

Ještě jednou použil pažbu pistole. Teď mu každopádně doktor Sitruc nějaký čas nebude dělat potíže. A všechno, co Ybor potřeboval, bylo trochu času. Nejdřív se ale musel dostat odtud.

To znamenalo vyjmout z bomby rozbušku. Přešel ke stojanu a prohlédl si ji. Pokusil se ji vyšroubovat. Byla však příliš pevně utažená. Snažil se najít montážní klíč. Jenomže nikde žádný neviděl. Málem zpanikařil. Může si vůbec dovolit hledat tu někde ten klíč? Kdyby někdo vstoupil, byl by s ním konec. Musí se odtud dostat, dokud může.

Kdyby na něj někdo vystřelil a zasáhl bombu..., potom tedy sbohem Ca-thore se vším všudy. Tady však neměl na co čekat. Musel překonat strach, zadržet proudy studeného potu.

Vzal do rukou stojan a vykročil opatrně ke dveřím. Venku v předpokoji strážní, kteří ho sem při vedli, okamžitě zbledli. Krev se jim ztrácela z tváří jako vzduch z propíchnutého balónu. Stáli nehybně, až na drobné chvění v kolenou, a sledovali Ybora, který vycházel ze dveří na chodbu.

Volný odchod, řekl Dr. Sitruc. Ybor byl nejen volný, ale i nedotknutelný.

Ta zpráva se zřejmě šířila budovou jako bojový plyn v ostrém větru. Dveře se otvíraly, lidé spěchali pryč - utíkali před Yborem a jeho nákladem. Strážní, vědci, muži v uniformách, dívky s půvabnýma nohama, kluci v krátkých kalhotách - všichni utíkali.

Kam? Ptal se Ybor se srdcem až v krku. Na celém světě neexistovalo žádné bezpečné místo. Utíkají, jak mohou, a přitom mohou být kdykoliv zastaveni, jestli upadnu, anebo když bomba náhodou exploduje.

Potřeboval letadlo. Ale jak se k němu dostat, když všichni utíkají? Mohl by jít na letiště, kdyby věděl, kde ho hledat. I když byl konečně pryč z těch laboratoří, každý policista, který by o bombě nic nevěděl, ho mohl zastavit, zbraň zabavit a pravděpodobně také přivést k výbuchu.

Musel si udržet chladnou hlavu.

Problém se pro něj částečně vyřešil. Ve chvíli, kdy vyšel před budovu, kde se mu naskytl pohled na lidi rozbíhající se do všech stran, přistoupila k němu zpoza sloupu obrovitá postava a uchopila ho za paži. Sleyg, málem vykřikl Ybor že strachu, který se rázem změnil v úlevu.

„Pojď,“ řekl Sleyg. „Ylas té potřebuje.“

„Sežeň mi letadlo!“ řekl Ybor. Myslel si, že to řekne tiše, ale Sleygovy žluté oči na něj překvapeně zamrkaly.

Obr přikývl, ohnul prst a ukázal mu cestu. Nezdálo se, že by ho bomba nějak překvapila. Ybor šel za

ním až tam, kde bylo u chodníku zaparkované malé auto. Nastoupili do něj a Sleyg vyjel do ulic.

No tohle, tak Ylas ho potřebuje? Proč? Zanechal dohadů a sledoval silnici před sebou, zároveň držel rukama bombu kvůli případným nerovnostem.

Zaslechl zvuk letadla a zapátral po něm očima plnýma úzkosti. Teď už by mu chyběl jenom nálet bombardérů a přímý zásah jejich auta. Slíbili mu, že se o žádný nálet nebudou pokoušet, dokud si nebudou jisti jeho úspěchem nebo nezdarem, ale s takovou Štábní krysou zažiješ spoustu legrace. U nich Člověk nikdy neví, jaký rozkaz na poslední chvíli odvolají.

Žádné poplašné sirény se však neozvaly, a tak letadlo zřejmě muselo být ze Sixy. Ybor si s úlevou oddechl.

Pokračovali v jízdě a Ybor přemýšlel o zamlklém obrovi, který seděl vedle něj. Jak Sleyg věděl, že vyjde právě z téhle budovy? Jak vůbec věděl, že je tady? To má Podzemní hnutí kanál až do Sitrucovy kanceláře?

Takové dohady byly příliš neužitečné a Ybor je ze sebe setřásl, když Sleyg vyjel ven z města do polí s obilím. Sixa se zřejmě chystala nakrmit své armády kukuřičnou kaší, protože nikde nebyla vidět žádná jiná plodina. Sleyg náhle odbočil z hlavní silnice na hrbolatou cestu a Ybor musel bombu pevně sevřít. „Jen pomalu," upozornil ho vzápětí.

Sleyg poslušně zpomalil, jeho chování bylo vůbec překvapující. Ybor si nepřipadal ani jako jeho zajatec, ani jako velitel. Byla to taková nepříjemná kombinace obojího.

Přijeli na protáhlou rovnou planinu, kde stálo letadlo s nahozenými motory a točícími se vrtulemi. Sleyg zamířil směrem k němu. Zastavil auto a pokynul Yborovi, aby vystoupil. Pak mu naznačil, že má odejít do letadla.

„Dej mi svou brašnu s nářadím," řekl Ybor a obr mu ji přinesl.

Letadlo mělo na sobě znaky Sixy, ale Ybor se teď už neměl Čeho bát. S touhle bombou mohl přinutit každého, aby pro něj udělal cokoliv. Přesto pociťoval určité znepokojení.

Právě ve chvíli, kdy se vyhoupl na křídlo, někdo z letadla vystřelil. Ybor instinktivně sklonil hlavu, ale ta kulka byla určena Sleygovi, který upadl na zem, zasažený přesně mezi oči. Ybor zbystřil pozornost a zůstal tiše stát.

Pak se na trupu letadla otevřely dveře a Ybor v nich zahlédl nějakou tvář.

„Solraq!" vykřikl. „Myslel jsem si, že jsi mrtvý!"

„Taky že sis to měl myslet, Ybore. Jen pojď dál."

„Počkej, až vezmu nářadí," Ybor

podal stojan s bombou Černochovi, který se na něj shora usmíval. „Podrž to děťátko," řekl Ybor. „A ne abys ho nechal upadnout. Jestli zabrečí, tak už ho víckrát neuslyšíš."

Zvedl brašnu s nářadím a nastoupil do letadla. Solraq zamával na pilota a letadlo odstartovalo. Ybor se dal do práce s rozbuškou, zatímco Solraq začal vyprávět.

„Sleyg byl čiperka," řekl. „A my ho měli za primitivní opici. On zatím hrál vysokou hru a právě se ji chystal dotáhnout do konce. Ale když jsi řekl mé jméno kvůli identifikaci, věděl, že o tom musí podat hlášení, protože jsme tě mohli dopravit přímo k Sitrucovi a pomáhat ti. Na to Sleyg ještě nebyl připraven, a

tak vám řekl, že jsem mrtvý. Pak přivolal vojáky, aby prohledali dům, věděl, že tě najdou a zatknou. Dostal se do nesnází, když ten suknič-kář seržant sebral také Ylas. Musel to oznámit ostatním z Podzemního hnutí, aby se dostal ještě na jednu pochůzku a mohl dát dohromady všechny informace.

Jak vidíš, už žádné hlášení nepodá," pokračoval Solraq.

„Sledovali jsme ho a on se bál riskovat. Když jsme se s Ylas sešli, řekli jsme si co a jak, prohledali jsme jeho věci a našli jsme důkazy. A tak jsme zorganizovali tohle setkání - pro případ, že by ses vrátil. Řekla Sleygovi, kde jsi, a přikázala mu, aby tě sem při-

vedl. Nemyslel jsem, že se dostaneš ven, ale ona tvrdila, že jsi příliš mazaný na to, aby ses dal chytit. No, měla pravdu, tím lip. Ačkoli nějak zvlášť na tom zas nezáleželo. Kdybys neměl úspěch, tak my už bychom se té bomby zmocnili anebo ji rovnou nechali vybuchnout v laboratoři doktora Sitruca.

Ybor se nechtěl zdržovat vysvětlováním, že nemá vůbec žádný význam, kde by bomba explodovala. Byl příliš zaměstnán tím, aby jim neexplodovala pod rukama. Nakonec dostal rozbušku ven. Dal znamení Solraqovi, aby otevřel pumovnici. Když byly sklápěcí dveře otevřené, vyhodil jimi rozbušku z letadla.

„Teď, když jsme jí vytrhali zuby," řekl, „vyprázdníme zbytek."

Uvolnil svorky a odtrhl od sebe obé hemisféry. Z brašny na nářadí si vzal dláto, postupně do všech kadmiových schránek vysekal díry a vysypal jejich obsah. Prach spadne, rozptýlí se a nikdo z těch, kdo přežijí, se o něm nic nedozví.

Přežijí proto, že válka skončí dřív, 'něž Sitruc dokáže sestavit další bombu. Ybor pomalu zvedl oči.

„Tak to by bylo," řekl. „Kam vlastně letíme?"

„Seskočíme padákem a necháme to letadlo zřítit do moře, až uvidíme naši loď, myslím tak padesát mil odtud. A teď ohlásíme, že úkol je splněn."

přeložil Mirek Malina